

Editörler

Prof. Dr. Elif YÜKSEL OKTAY

Doç. Dr. Elif Özlem ÖZÇATAL

KADINA VE AİLEYE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER I

60.Yıl
FİLİZ KİTABEVİ
2023

ARALIK 2023

ISBN: 978-975-368-955-7

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 48596

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

ÖNSÖZ

Kadın ve aile konusu akademik yazında çoğu zaman her ne kadar ayrı ayrı başlıklandırılrsa da esasen birbiriyle bütünleşik kavramlardır. Çünkü ailenin odağında yer alan, birleştirici olan kadınlardır. Evli olmasa da, çocuk sahibi olamadan eşinden ayrılrsa da, eşi vefat etmiş olsa da, tek başına yaşarsa da kadınlar bir ailenin parçasıdır. Kadın evlattır, kardeştir, annedir, eştir, büyükannedir, haladır, teyzedir. Dolayısıyla akademik yazında tek olarak başlıklandırılan kadın sorunları ailenin bir parçasının yaşadığı sorunlardır. Bununla birlikte konuya ilişkin geçmişten bugüne kadar yaptığımız birçok saha çalışmasında kadınlarla sohbetlerimiz sırasında bazı kadınlar tek başlarına yaşadıklarını dolayısıyla kadın kelimesinin de ayrı yazılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu nedenle konuya ilişkin sözkonusu farklı görüşleri de içerecek şekilde ve kadına ve aileye ilişkin çok sayıda mesele olduğu için devamının geleceği ümidiyle de kitabı “Kadına Ve Aileye İlişkin Değerlendirmeler I” olarak isimlendirdik.

Çalışma on bölümden oluşmaktadır. İlk iki bölüm medyada kadının temsil şekli ve toplumsal cinsiyet bağlamında yazılı basında kadın temsiline ilişkindir. Üçüncü bölümde son yıllarda özellikle Covid döneminden sonra çalışma hayatında yaygınlaşmaya başlayan uzaktan çalışmanın kadınların güçlendirilmesi üzerindeki etkileri tartışılmaktadır. Dördüncü bölümde kadın psikologlar bağlamında kadınların iş-yaşam dengesi ele alınmıştır. Beşinci bölümde Türkiye’ye göç eden uluslararası koruma ve geçici koruma altındaki kadınların sorunları Yalova ili örneğiyle incelenirken; altınca bölümde Kocaeli ilinde yaşayan geçici koruma altındaki Suriyeli kadınların entegrasyonu incelenmiştir. Yedinci bölümde Covid-19 sürecinde anne sütü, emzirme öz yeterliliği ve lohusalıkta anne-bebek bağlılığına ilişkisi değerlendirilmiştir. Seki-

zinci bölümde İslamcı yazar olarak ifade edilmiş Cihan Aktaş'ın kadınların çalışma hayatına ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir. Dokuzuncu bölümde İslam Dini'nin kadına ve kadına yönelik şiddet söylemine ilişkin bakışına yer verilmiştir. Onuncu bölümde ise Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kadına ve aileye yönelik çalışmaları değerlendirilmiştir.

Kitabın kadına ve aileye ilişkin meselelerle ilgilenen, konuya ilişkin çalışmalar yapan herkese faydalı olması, kadına ve aileye ilişkin sorunların çözümüne katkıda bulunması dileğiyle kitaba katkıda bulunan tüm yazarlara teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Elif YÜKSEL OKTAY

İÇİNDEKİLER

MEDYADA KADININ TEMSİLİ: SÖMÜRÜ MÜ? KADININ GÜÇLENDİRİLMESİ Mİ?

Fatmanur GÜDER
Prof. Dr. Elif YÜKSEL OKTAY

GİRİŞ.....	1
1. MEDYADA KADIN TEMSİLİNİN TARİHÇESİ.....	3
2. MEDYADA KADININ TEMSİL ŞEKİLLERİ.....	14
3. MEDYADA KADININ SÖMÜRÜSÜ.....	60
SONUÇ.....	63

TOPLUMSAL CİNSİYET BAĞLAMINDA YAZILI BASINDA KADINA YÖNELİK AYRIMCI HABER DİLİNİN HABER ÖRNEKLERİ ÜZERİNDEN İNCELENMESİ

Kübra KARAHANOĞLU

GİRİŞ.....	77
1. ÖN YARGI, AYRIMCILIK VE ETİKETLEME.....	78
2. TOPLUMSAL CİNSİYET.....	80
3. TOPLUMSAL CİNSİYET BAĞLAMINDA YAZILI BASINDA KADIN TEMSİLİ.....	81
3.1. Haber Dili.....	83
3.1.1. Failin Betimlenmesi.....	83
3.1.2. Şiddetin Romantikleştirilmesi.....	84
3.1.3. Kadının Metalaştırılması.....	85
3.1.4. Haber Çelişkileri.....	85
3.1.5. Sebep – Sonuç İlişkisi.....	86
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	87

UZAKTAN ÇALIŞMA VE KADININ EKONOMİK GÜÇLENMESİ

Doç. Dr. Elif Özlem ÖZÇATAL

GİRİŞ.....	93
1. KADININ EKONOMİK GÜÇLENMESİ	95
2. UZAKTAN ÇALIŞMA.....	103
3. UZAKTAN ÇALIŞMANIN KADININ EKONOMİK GÜÇLENMESİNE ETKİLERİ	108
3.1. İstihdama Katılım Sağlama Açısından Etkisi	108
3.2. İnsana Yakışır İş Koşulları Sağlama Açısından Etkisi.....	117
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	125

KADIN PSİKOLOGLARIN İŞ YAŞAM DENGESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İlknur AKSU

Prof. Dr. Elif YÜKSEL OKTAY

GİRİŞ.....	143
1. İŞ YAŞAM DENGESİ KAVRAMI.....	145
2. İŞ YAŞAM DENGESİNİN ÖNEMİ VE ETKİLERİ	146
2.1. İş Yaşam Dengesinin İşveren Açısından Önemi	146
2.2. Özel Yaşam Roller ve Yaşam Doyumunun Önemi	148
2.3. İş ve Yaşam Dengesini Etkileyen Psikolojik Faktörler.....	148
3. Annelik Rolü Ve İş Yaşam Dengesi.....	150
4. KADIN PSİKOLOGLARIN İŞ YAŞAM DENGESİNE DAİR NİTEL ARAŞTIRMA.....	152
4.1. Demografik Bilgiler	152
4.2. Araştırmanın Yöntemi.....	153
4.3. Bulgular	154
SONUÇ YERİNE	167

ULUSLARARASI VE GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ KADINLARIN SORUNLARI: YALOVA İLİ ÖRNEĞİ

Beyza KURTBAY

Prof. Dr. Elif YÜKSEL OKTAY

GİRİŞ.....	173
1. ULUSLARARASI GÖÇ KAVRAMI.....	175
2. TÜRKİYE'YE GÖÇ ETMİŞ ULUSLARARASI KORUMA VE GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ KADINLAR	177
3. YALOVA'DA ULUSLARARASI KORUMA VE GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ KADINLARA YÖNELİK UYGULAMA	186
3.1. Genel Olarak Yalova'da Yaşayan Uluslararası Koruma ve Geçici Koruma Altındaki Kadınlar	186
3.2. Yalova'da Yaşayan Uluslararası Koruma ve Geçici Koruma Altındaki Kadınların Sorunlarını Tespite Yönelik Uygulama .	188
3.2.1. Çalışmanın Amacı, Yöntemi ve Araştırma Grubu	188
3.2.2. Bulgular.....	188
3.2.2.1. Demografik Veriler	188
3.2.2.2. Katılımcıların Türkiye'ye Geliş Sebepleri	190
3.2.2.3. Duygusal ve Psikolojik Etkiler	192
3.2.2.4. Barınma Sorunu.....	193
3.2.2.5. Dil sorunu	195
3.2.2.6. Eğitim Sorunu.....	197
3.2.2.7. Güvencesiz Çalışma	198
SONUÇ	200

GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURİYELİ KADINLARIN ENTEGRASYON SÜRECİ VE GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURİYELİ KADINLARIN ENTEGRASYONU

Murat ALTUNTAŞ

Prof. Dr. Ali Rıza ABAY

GİRİŞ.....	207
1. ARAŞTIRMANIN SORUNSALI	208

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ VE AMACI	209
3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	210
4. BULGULAR	210
SONUÇ VE ÖNERİLER	215

**COVID-19 ENFEKSİYONUNUN ANNE SÜTÜ, EMZİRME ÖZ
YETERLİLİĞİ VE ANNE BAĞLANMASINA ETKİLERİ**

Leyla YİRCİ

Doç. Dr. Aygül KISSAL

GİRİŞ.....	219
1. YÖNTEM	221
2. GEBELİK VE COVID-19.....	222
3. ANNE SÜTÜ VE COVID-19	223
4. EMZİRME ÖZ YETERLİLİĞİ.....	224
5. ANNE BEBEK BAĞLANMASI	226
6. EMZİRME ÖZ YETERLİLİĞİ VE ANNE BEBEK BAĞLANMASI.....	229
7. COVID-19, EMZİRME VE BAĞLANMA	230
SONUÇ VE ÖNERİLER	233

**İSLAMCI KADIN YAZAR CİHAN AKTAŞ'IN KADININ
ÇALIŞMA HAYATI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ VE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Öğr. Gör. Dr. Yasemin TARCAN

GİRİŞ.....	245
1. İSLAMCILARIN KADININ ÇALIŞMA HAYATINA BAKIŞI.....	246
2. CİHAN AKTAŞ'IN KADININ ÇALIŞMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ	248
SONUÇ	260

KADINA YÖNELİK ŞİDDET SÖYLEMİNDE İSLÂM'IN BAKIŞI
Doç. Dr. Emine GÜMÜŞ BÖKE

GİRİŞ.....	263
1. KADINA YÖNELİK ŞİDDET.....	265
2. CAHİLİYE DÖNEMİNDE KADIN.....	268
3. KUR'AN'IN KADINA BAKIŞI.....	271
4. HZ. PEYGAMBER'İN KADINA BAKIŞI.....	276
SONUÇ	281

**DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI'NIN KADIN VE AİLEYE
YÖNELİK ÇALIŞMALARI**
Ayşe Betül BALIKÇI

GİRİŞ.....	287
1. DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI'NIN KADIN VE AİLEYE YÖNELİK ÇALIŞMALARI	289
2. ARAŞTIRMA.....	292
2.1. Araştırmanın Yöntemi.....	292
2.2. Bulgular ve Yorumlar.....	293
SONUÇ	306